

Aluehallintovirasto

Etelä-Suomi

Lohjan ympäristötoimi

Saap. 11.8.2015

215/11.01.00/2015

PÄÄTÖS

Nro 189/2015/1

Dnro ESAVI/328/04.08/2011

Annettu julkipanon jälkeen

12.8.2015

ASIA

Oy Lindström Consulting Ab:n ympäristölupapäätöksen lupamääräysten tarkistaminen, Lohja

HAKIJA

Oy Lindström Consulting Ab
Teollisuuskatu 2 B
08150 Lohja

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Hammaslääkäritoiminnan jätteiden käsittely ja varastointi sisätiloissa osoitteessa Teollisuuskatu 2 B, 08150 Lohja.

Kiinteistötunnus: 444-16-552-7

Kiinteistön omistaja: Lohjan kaupunki

Y-tunnus: 0856378-0

Ympäristövahinkovakuutus: Tapiola, nro 312-0021878-1

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille 23.12.2011.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Toiminta on luvanvaraista ympäristönsuojelulain 28 §:n ja ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 13 f) kohdan perusteella. Laitoksen toistaiseksi voimassa olevassa luvassa on määrätty, että luvan saajan on toimitettava hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi 31.12.2011 mennessä.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojeluasetuksen 5 §:n 1 momentin kohdan 13 f) nojalla asian ratkaisee aluehallintovirasto.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Ympäristölupa hammaslääkäritoiminnan jätteiden käsittelyyn ja varastointiin No YS 607, Uudenmaan ympäristökeskus, 21.4.2006.

Laitoksen sijaintialue sekä viereiset korttelialueet on Lohjan kaupungin voimassa olevassa Pappilankorven aluetta koskevassa asemakaavassa merkitty liike-, teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueiksi (KLT, T tai TT).

TOIMINNAN SIJAINNAT JA SEN YMPÄRISTÖ

Laitos sijaitsee Lohjan kaupungissa Pappilankorven teollisuusalueella sijaitsevassa hallissa. Oy Lindström Consulting Ab on vuokrannut hallista käyttöönsä noin 100 m²:n tilan. Samalla kiinteistöllä on useita toimijoita vuokralla. Asemakaavan mukaisesti alueella olevissa muissakin tiloissa on erilaista teollista toimintaa.

Pappilankorven teollisuusalueen länsipuolella noin 200 metrin etäisyydellä on omakotiasutusta. Laitoksen välittömässä läheisyydessä ei ole kouluja, päiväkotia tai muita vastaavia tiloja.

Laitos sijaitsee Lohjanharjun I luokan pohjavesialueella (Lohjanharju B, tunnus 0142851 B), ei kuitenkaan varsinaisen pohjaveden muodostumisalueen sisäpuolella. Moisiopellon vedenottamo sijaitsee luoteessa noin 1,2 km:n etäisyydellä, Pappilankorven vedenottamo on koillisessa noin 1,1 km:n etäisyydellä ja Kaivolän vedenottamo kaakossa noin 0,8 km:n etäisyydellä. Laitoksesta noin 60 m:n etäisyydellä olevissa kahdessa pohjaveden korkeuden havaintoputkessa pohjaveden pinta on maaliskuussa 2004 ollut noin 12,00 metriä ja toisessa noin 9,00 metriä maanpinnasta.

LAITOKSEN TOIMINTA

Yleiskuvaus toiminnasta

Yritys kerää ja varastoi hammaslääkäreiden hoitotoimenpiteistä tulevat vaaralliset jätteet. Jätteet kerätään hammaslääkäreiden vastaanotoilta sekä otetaan vastaan myös muilta luvan omaavilta yrityksiltä. Käsiteltäviä jätteitä ovat amalgaamijäte, sekundäärinen amalgaamijäte, käytetty kiinnite ja kehiteneste, poistofilmi, terävät/viiltävät jätteet, lyijyfolio, lääkejäte, loisteputket, paristot, muovijäte ja hammaskulta.

Yritys käsittelee amalgaamijätteet erottamalla veden kiintoaineesta. Amalgaamipitoinen vesi käsitellään tyhjiöhaiduttimella. Saatu tislattu vesi käytetään uudelleen.

Laitoksella on toimintaa maanantaista perjantaihin klo 9.00–17.00. Toiminnan aiheuttama liikennemäärä on noin kaksi henkilö- tai pakettiautoa päivässä.

Kiinteistöllä kerralla varastoitavat jätemäärät ja laitoksen kautta vuosittain kulkevat jätemäärät.

Jätenimike	Tunnusnumero	Suurin kertavarastointimäärä (t)	Vastaanotettava määrä (t/a)
Amalgaamijäte	18 01 10*	0,50	3,00
Kiinniteneste	09 01 04*	1,00	3,00
Kehiteneste	09 01 01*	1,00	3,00
Röntgenfilmi	09 01 07	0,03	0,03
Lyijyfolio	15 02 02*	0,30	0,30
Terävät ja pistävät jätteet	18 01 01	0,50	3,00
Elohopeajäte	20 01 21*	0,03	0,03
Lääkejäte	18 01 09	0,02	0,02
Paristot	20 01 33*	0,03	0,03
Muovijäte	18 01 03*	0,02	0,02
Hammaskulta	20 01 40	0,001	0,001
Loisteputket	20 01 21*	0,03	0,03
Yhteensä		3,461	18,261

* vaarallinen jäte

Omassa toiminnassa syntyvät jätteet

Omassa toiminnassa syntyviä jätteitä ovat mm. pahvi, lasi, muovipakkaukset, jäteöljy sekä muut sekalaiset jätteet.

Jätenimike	Tunnusnumero	Suurin kertavarastointimäärä (t)	Vastaanotettava määrä (t/a)
Pahvi, lasi, muovipakkaukset	20 01 01 20 01 02 20 01 39	0,50	1,00
Sekajäte	20 03 01	0,10	0,60
Jäteöljy	13 02 04*	0,05	0,05
Yhteensä		0,65	1,65

* vaarallinen jäte

Amalgaamijätteen käsittely

Amalgaamijätettä tulee laitokselle monenlaisissa muovipakkauksissa ja astioissa, suurin osa kuitenkin amalgaamin jätevedestä poistamiseen tarkoitetuissa suodatinsäiliöissä. Ennen amalgaamia sisältävien pakkausten avaamista pakkauksessa olevan kiintoaineen annetaan laskeutua jonkin aikaa. Astioiden ja suodattimien tyhjennys suoritetaan sen jälkeen, kun niistä on kertynyt varastoon riittävästi. Laskeutumisen jälkeen ylimääräinen vesi kaadetaan erilliseen muovitynnyriin ja amalgaamijäte muovitynnyreihin asennettuihin lietesäkkeihin amalgaamijätteen seassa vielä olevan veden erottamiseksi. Suodatinsäiliöt ja astiat pestään sen jälkeen käsin ja siirretään liotus-/hienopesualtaaseen. Kun suodatinsäiliöt ovat olleet riittävän kauan liotusaltaassa, ne pestään vielä kerran käsin ennen niiden siirtämistä astianpesukoneeseen. Suodatinsäiliöiden kannet pestään samassa järjestyksessä, mutta loppupesä suoritetaan astianpesukoneessa. Pesun jälkeen suodatinsäiliöiden ja kansien kuluneisuus tarkastetaan ja vialliset tuhotetaan. Uudelleen käytettävät suodatinsäiliöt ja kannet huolletaan ja valmistellaan uudelleen myyntiä varten. Amalgaamijätteen käsittelyä tapahtuu noin kahtena päivänä viikossa.

Pesutoiminnassa muodostunutta amalgaamijätettä varastoidaan laitoksella muovitynnyreissä. Kun amalgaamijätettä on kertynyt riittävä määrä, eli enimmillään 500 kg, se lähetetään käsittelylaitokselle esim. Saksaan Nordische Quecksilber GmbH:lle.

Pesutoiminnassa muodostunut amalgaamipitoinen vesi ja suodatinsäiliöistä poistettu vesi johdetaan 1 000 litran varastosäiliöön. Tähän säiliöön johdetaan myös pesu- ja tiskikoneen jätevedet sekä tiskipöydän että tilassa olevan lattiakaivon jätevedet. Pesuissa syntyy jätevettä 11 t/a. Edellä mainituissa toiminnoissa syntyneet amalgaamipitoiset jätevedet käsitellään haihduttimella.

Haihdutustoiminta

Omassa toiminnassa muodostuvaa amalgaamipitoista jätevettä käsitellään LED-merkkisellä haihduttimella. Kyseisessä haihduttimessa kiehumispiste lasketaan alipaineessa 30–35 °C:een. Kiehumispisteen laskun jälkeen vesi haihdutetaan lämmönvaihtimessa ja palautetaan taas kondensoimalla nestemäiseen muotoon. Muodostunut tislattu vesi lasketaan omaan 1 000 litran säiliöön aktiivihilisuodattimen kautta ja käytetään uudestaan amalgaamisäiliöiden pesulinjassa painevesipumpun avulla. Jäljelle jäänyt amalgaamipitoinen sakka lisätään muihin amalgaamijätteisiin. Haihduttimen laskettu kapasiteetti on maksimissaan 700 litraa vuorokaudessa. Haihdutinprosessissa syntyvä hukkalämpö hyödynnetään tilan lämmittämisessä. Haihdutinta valvoo automatiikka, joka katkaisee virran vikatilanteissa.

Muut toiminnot

Muita jätteitä, kuten röntgenkiinnitettä, kehitettä ja filmejä, elohopeaa, lyijyfolioita, lääkejätteitä, loisteputkia, hammaskultaa, sekä teräviä ja pistäviä esineitä, paristoja ja muoveja, ei käsitellä. Toiminta on vain pienerien yhdistämistä ja välivarastointia.

Laitokselle tulevien ja sieltä lähtevien jäte-erien tyhjennys tai kuormaaminen kuljetusvälineeseen tapahtuu hallin sisätiloissa. Tällä estetään neste-mäisten jätteiden pääsy ympäristöön vahinko- tai onnettomuustilanteissa.

Vaarallisten jätteiden varastointi

Kaikki vaaralliset jätteet varastoidaan suljettavissa, asianmukaisesti merkityissä, erikokoisissa muoviasiastoissa hallin sisätiloissa. Välivarastoinnin jälkeen ne toimitetaan laitokseen, jolla on lupa niiden vastaanottamiseen. Edelleen toimittaminen tapahtuu 2–6 kertaa vuodessa.

Kemikaalit

Laitoksella tapahtuvissa astioiden ja säiliöiden puhdistamistoiminnoissa käytetään vuosittain desinfiointiaineita noin 60 litraa, pesuja puhdistusaineita noin 60 litraa ja vaahdonestoainetta noin 50 litraa.

Aineita varastoidaan noin kuukauden tarve kerrallaan omilla paikoillaan varastohyllyissä. Aineet on varastoitu suljetuissa, asianmukaisesti merkityissä astioissa ja aineiden pääsy viemäriin on estetty.

Vakuus

Nykyisellä toiminnalla on 5 000 euron vakuus, joka on voimassa 22.5.2016 asti.

HAKIJAN ARVIO PARHAASTA KÄYTTÖKELPOISESTA TEKNIKASTA (BAT)

Jätteiden käsittely ja varastointi tapahtuu asianmukaisesti. Toiminnanharjoittajalla on pitkäaikainen, yli 30 vuoden kokemus harjoittamastaan toiminnasta. Alan ja tekniikan kehitystä seurataan jatkuvasti.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Jätevedet ja päästöt vesiin, viemäriin tai maaperään

Laitoksen toiminnasta ei aiheudu erityistä jätevesikuormitusta. Amalgaamijätettä sisältäneiden astioiden pesun yhteydessä muodostuva jätevesi käsitellään haihduttimella. Haihduttimesta tulevaa tislattua vettä käytetään uudelleen amalgaamisuodattimien ja muiden astioiden pesussa.

Laitoksella muodostuvat käsienvesivedet johdetaan amalgaamisuodattimen kautta kunnalliseen viemäriverkostoon. Myös muut laitoksella muodostuvat saniteettivedet johdetaan kunnalliseen viemäriverkostoon.

Nestemäisten vaarallisten jätteiden ympäristöön tai maaperään pääsyn estämiseksi työskentelytilan lattia on maalattu varastotilojen lattioiden käsitteilyyn tarkoitettulla kaksikomponenttimaalilla. Laitosrakennuksessa oleva lattiakaivo on suljettu. Lattiakaivoon asennetaan uppopumppu mahdollisten nesteiden pumppaamiseksi jätevesille tarkoitettuun 1 000 litran säiliöön. Rakennuksen sisäpuolisten seinien alareunaan on liimattu L-profiilin muotoinen PVC-muovista tehty lista. Listan asentamisella ja tiiviin betonirakenteisen lattian kaltevuuksien hyödyntämisellä saadaan laitoksen sisätila allastettua. Allastettu tila vastaa noin 7 000 litran nestetilavuutta. Halliin johdettavan nosto-oven kohdalla lattian pinta on noin 150 mm korkeammalla kuin muu lattiapinta. Korotuksen vuoksi nestemäiset vaaralliset jätteet eivät pääse vahinko- tai onnettomuustilanteissa hallin ulkopuolelle.

Päästöt ilmaan

Laitoksen toiminnasta ei aiheudu normaalista poikkeavia ilmapäästöjä.

Poikkeuksellisten tilanteiden aikana syntyvät päästöt ja jätteet

Tulipalotilanteessa varastossa olevien ongelmajäteastioiden rikkoutuessa on mahdollista, että vaarallista jätettä pääsee sammutusvesien mukana ympäristöön. Koska laitoksella ei säilytetä mitään palolle herkkiä materiaaleja ja hallin rakenteet ovat terästä, betonia ja kipsilevyä, ei tulipalon syttyminen ole suuri riski laitoksen toiminnassa.

YMPÄRISTÖRISKEIHIN JA ONNETTOMUUKSIIN VARAUTUMINEN

Työskentelytilan lattia on allastettu. Tilassa olevaa lattiakaivoa ei ole liitetty viemäriin vaan kaivossa on uppopumppu, joka siirtää kaivoon tulleen veden jätevesille tarkoitettuun 1 000 litran varastointisäiliöön. Säiliöstä vesi puhdistetaan LED-tyhjiöhaiduttimella uudelleen käytettäväksi pesulinjassa. Lattia on pinnoitettua betonia.

Riskit minimoidaan noudattamalla turvallisuusohjeita ja annettuja määräyksiä. Tilassa on kulunvalvonta, palohälyttimet sekä tulvimishälyttimet kauko-seurannalla. Tilassa on myös tallentava kameravalvonta. Haihduttimessa on automaattinen häiriövalvonta. Tilassa on palosammuttimia sekä imeytysainetta ja ensiapukaappi. Piha-alue on asfaltoitu ja valaistu. Varasto ja työtila on lukittu asianmukaisesti. Konttoritilan ikkunoissa on kalterit. Vartiointi suoritetaan itse.

VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN

Toiminnalla ei normaalitilanteissa ole vaikutusta ilmaan eikä maaperään. Laitoksen toiminta ei aiheuta melun tai liikenteen oleellista lisääntymistä alueella.

TOIMINNAN JA SEN VAIKUTUSTEN TARKKAILU

Käyttötarkkailu

Laitoksen toiminnan vaikutuksia ympäristöön tarkkaillaan toiminnanharjoittajan ollessa paikalla. Sisätiloissa tapahtuvaa tarkkailua voidaan suorittaa etäseurannalla.

JÄTTEEN KÄSITTELYN SEURANTA- JA TARKKAILUSUUNNITELMA

Hakija on täydennyksessään 24.3.2015 toimittanut aluehallintovirastolle jätelain 120 §:n mukaisen suunnitelman.

KIRJANPITO JA RAPORTOINTI

Laitoksella tapahtuvista toiminnoista pidetään päiväkirjaa. Jätteistä kirjataan tulopäivä, toimittaja, määrä, eteenpäin toimitukset ja varastossa oleva määrä. Tiedot kerätyistä ja eteenpäin toimitetuista sekä vuoden vaihteessa varastossa olevista jätemääristä toimitetaan vuosittain Uudenmaan ELY-keskukselle ja Lohjan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen täydentäminen

Hakemusta on täydennetty 24.3.2015.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu kuuluttamalla Etelä-Suomen aluehallintoviraston ja Lohjan kaupungin ilmoitustauluilla 2.4.–4.5.2015. Hakemuksesta on annettu erikseen tieto tiedossa oleville asianosaisille. Asiakirjat ovat olleet kuulutusajan nähtävillä Lohjan kaupungin Monkolan asiakaspalveluksessa osoitteessa Karstuntie 4.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta sekä Loh-

jan kaupungin terveyden- ja ympäristönsuojeluviranomaisilta ja kaupunginhallitukselta.

Lohjan ympäristö- ja rakennuslautakunta toteaa 21.5.2015 päivätyssä lausunnossaan, että laitoksen toiminta on ilmoitettujen jätemäärien perusteella melko pienimuotoista. Koska toimitaan tärkeällä I luokan pohjavesialueella, tulee asianmukaiseen varastointiin ja huolelliseen jätteiden käsitteilyyn kiinnittää erityistä huomiota. Laitoksen tiloihin asennetun murtohälyttimen/liiketunnistimen, kameravalvonnan, tulvimishälyttimen sekä palonilmaisimien ja palohälytyslaitteiston toimintakunnosta tulee huolehtia säännöllisesti. Lisäksi hallin lattiapinnoitteen vauriokohtat tulee kunnostaa pikimmiten ja huolehtia jatkossa pinnoitteen kunnossapysymisestä.

Toiminnanharjoittajan vuosina 2013 ja 2014 tekemien jäteraportointien perusteella yksittäisten jätelajien osalta on havaittavissa joitain ylityksiä voimassa olevassa ympäristölupapäätöksessä sallittuihin jätemääriin nähden. Tämän johdosta on tärkeää päivittää jätemäärätaulukko ajan tasalle niin, ettei vuosittaisia ympäristölupapäätöksen mukaisia jätteiden maksimimääriä toiminnassa enää ylitetä.

Mikäli laitoksen prosessivesiä aiotaan toimittaa kunnalliseen viemäriin, niin asiassa tulee neuvotella Lohjan vesi- ja viemärlaitoksen kanssa ja prosessijätevesien tulee olla viemäröintikelpoisia.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on 26.5.2015 päivätyssä lausunnossa todennut, ettei se näe estettä olemassa olevan ympäristöluvan jatkamiselle hakemuksen mukaisille toiminnoille. Luvassa tulee määrätä asetettavaksi toiminnalle vakuus.

Muita lausuntoja asiasta ei annettu. Muistutuksia tai mielipiteitä ei jätetty.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakijalle on 27.5.2015 varattu tilaisuus vastineen antamiseen annetuista lausunnoista. Vastinetta ei ole annettu.

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on tarkistanut Uudenmaan ympäristökeskuksen 21.4.2006 Oy Lindström Consulting Ab:lle antaman ympäristöluvan No YS 607 määräykset. Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnassa tapahtuneet vähäiset muutokset.

Toiminta ja tarkkailu on toteutettava lupahakemuksen mukaisesti, ellei lupamääräyksissä toisin määrätä. Tarkistetut lupamääräykset kuuluvat seuraavasti:

Lupamääräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

Toimintaa koskevat määräykset

1. Toimitiloissa osoitteessa Teollisuuskatu 2 B, Lohja saa ottaa vastaan ja varastoida tämän päätöksen sivulla 3 esitetyn taulukon mukaisia jätteitä. Taulukon mukaisia jätejaekohtaisia suurimpia vastaanotto- ja kertavarastomääriä ei saa ylittää. Laitokselle ei saa vastaanottaa muita jätteitä.
2. Toimitettaessa toiminnassa syntyneitä jätteitä eteenpäin on ensisijaisesti pyrittävä hyödyntämään jätteen sisältämä aine ja toissijaisesti sen energia. Hyötykäyttökelpoiset vaaralliset jätteet ja pakkausmateriaalit on toimitettava ensisijaisesti hyödynnettäviksi, jos se on teknisesti, taloudellisesti ja järjestelyjen kannalta mahdollista. Hyötykäyttöön kelpaamaton ja likaantumaton pakkausmateriaali voidaan toimittaa kaatopaikalle, mikäli jäte on kaatopaikkakelpoista.
3. Vaaralliset jätteet, kuten kiinniteliuos, kehiteliuos, amalgaamijäte ja muut laitoksen toiminnassa syntyvät tai toiminnanharjoittajan keräämät vaaralliset jätteet sekä astiat tai pakkaukset, joissa on jäämiä vaarallisista jätteistä, on toimitettava laitokseen, jonka luvassa on hyväksytty kyseisenlaisen jätteen vastaanotto.
4. Haihdutustoiminnasta jäljelle jäänyttä ns. tislattua vettä ei saa johtaa yleiseen viemäriin ennen kuin on varmistettu sen viemäriinjohtamiskelpoisuus. Viemäriin johtamisessa on noudatettava Lohjan vesi- ja viemärilaitoksen antamia ohjeita ja määräyksiä teollisuusjätevesien viemäriin johtamisesta.
5. Kaikenlainen vaarallisten jätteiden käsittely, kuten siirtäminen kuljetusvälineestä tai kuljetusvälineeseen, kuljetusastiasta tai pakkauksesta varastointiastioihin tai pakkauksiin, sekä varastointi on suoritettava laitoksen sisätiloissa. Jätteiden käsittelytoiminnoissa muodostuneet vedet on johdettava omassa toiminnassa muodostuvien nesteiden varastointiin tarkoitettuun säiliöön. Hallitsematon vesien virtaaminen alueelta on estettävä reunakorkein tai muilla rakenteellisilla järjestelyillä. Vaarallisten jätteiden pääsy maaperään ja viemäriin on estettävä.

Vastaava hoitaja

6. Toiminnanharjoittajan on nimettävä vastaava hoitaja toiminnan asianmukaista hoitoa, käyttöä, käytöstä poistamista ja niihin liittyvää toiminnan seuranta ja tarkkailua varten. Vastaavan hoitajan on oltava toiminnanharjoittajan palveluksessa ja hänellä on oltava tehtävien hoitamiseksi riittävä ammattitaito. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava vastaavan hoitajan riittävästä koulutuksesta. Vastaavan hoitajan yhteystiedot on aina tietojen muuttuessa ilmoitettava välittömästi Uudenmaan ELY-keskukselle ja Lohjan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Varastointia koskevat määräykset

7. Vaaralliset jätteet on varastoitava sisätiloissa suljetuissa ja asianmukaisin varoitusmerkinnöin merkityissä kullekin vaaralliselle jätteelle suunnitelluissa ja tarkoitetuissa astioissa tai pakkauksissa. Erilaiset vaaralliset jätteet on pidettävä erillään toisistaan ja merkittävä ominaisuuksiensa mukaan. Vaarallisten jätteiden varastotilan on oltava lukittava. Kaikki lääkejätteet ja terävät ja pistävät jätteet on varastoitava lukittavissa astioissa.
8. Varastoalueelle ei saa jättää roskaa, likaa, käytöstä poistettuja koneita, laitteita, astioita, kuljetuspakkauksia eikä muitakaan esineitä siten, että ne aiheuttavat epäsiisteyttä, roskaantumista, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä tai muuta niihin rinnastettavaa haittaa.

Vaarallisten jätteiden kuljetus

9. Jätteiden kuljettamisessa on käytettävä yrityksiä, jotka on hyväksytty jätehuoltorekisteriin. Jätteet on kuljetettava umpikorissa kuljetusvälineessä taikka kuljetusvälineessä olevissa määräyksen 7. mukaisissa pakkauksissa tai astioissa. Jätteet saa kuljettaa myös muulla tavoin, jos voidaan varmistua siitä, ettei jätteitä pääse ympäristöön kuljetuksen tai kuormauksen aikana.
10. Luovutettaessa vaarallisia jätteitä on jokaista jätteen siirtoa varten laadittava jätelain (646/2011) 121 §:n mukainen siirtoasiakirja. Asiakirjassa on oltava jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (179/2012) 24 §:ssä säädetyt tiedot. Siirtoasiakirja tai sen kopio on säilytettävä kolmen vuoden ajan allekirjoituksesta.

Häiriötilanteet ja muut poikkeukselliset tilanteet

11. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle laitoksella on oltava saatavilla aina riittävä määrä imeyttämismateriaalia.
12. Ympäristöön vahingon tai onnettomuuden seurauksena joutuneesta vaarallisesta jätteestä on ilmoitettava välittömästi Lohjan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Uudenmaan ELY-keskukselle sekä ryhdyttävä viipymättä tarvittaviin toimenpiteisiin vahinkojen torjumiseksi sekä tapahtuman toistumisen estämiseksi.

Toiminnan lopettaminen

13. Toiminnan lopettamisesta on ilmoitettava Uudenmaan ELY-keskukselle sekä Lohjan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Toiminnanharjoittajan on välittömästi toiminnan loputtua poistettava kaikki jätteet alueelta, mukaan lukien toiminnassa syntyneiden nesteiden varastokontin tyhjennys.

Luvan saajan on hyväksyä ajoin, viimeistään kolme kuukautta ennen toiminnan lopettamista, esitettävä Etelä-Suomen aluehallintovirastolle yksityis-

kohtainen suunnitelma jätehuoltoon, vesiensuojelua ja maaperänsuojelua koskevista toiminnan lopettamiseen liittyvistä toiminnoista.

Tarkkailu

14. Laitoksen sisätilan allastamisessa käytettyjen pintojen ja pinnoitteiden kuntoa on tarkkailtava ja havaitut viat ja puutteet korjattava vähintään vuosittain. Lattian pinnoite on korjattava 31.10.2015 mennessä.

Laitoksen tiloihin asennetut tulvimishälyttimet sekä palonilmaisimet ja palohälytyslaitteisto on pidettävä toimintakunnossa.

Jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelma

15. Toiminnanharjoittajan on seurattava ja tarkkailtava järjestämänsä jätehuoltoon jätelain 120 §:n mukaisesti ja noudatettava esittämänsä jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmaa. Suunnitelma on arvioitava ja tarkastettava, jos käsiteltävän jätteen laatu tai määrä tai käsittelyn järjestelyt muuttuvat. Suunnitelman muutoksista on ilmoitettava Uudenmaan ELY-keskukselle.

Raportointi ja kirjanpito

16. Laitoksen toiminnasta on pidettävä käyttöpäiväkirjaa. Käyttöpäiväkirjaan on merkittävä, käsitellyt jätemäärät, muodostuneet jätemäärät, prosesseissa havaitut häiriötilanteet ja muut prosesseihin liittyvät toimenpiteet.

Toiminnanharjoittajan on jätelain 118 ja 119 §:ien mukaisesti pidettävä kirjaa toimintansa jätteistä. Kirjanpitotiedot on säilytettävä kirjallisesti tai sähköisesti kuusi vuotta. Yhteenvetoraportista tulee ilmetä muun muassa seuraavat tiedot:

- laitoksella käsiteltyjen jätteiden määrä, laatu, alkuperä, käsittelyajan kohta, käsittelytapa, varastointi sekä toimituspaikka ja -aika
- keräämistoiminnassa vastaanotettujen jätteiden määrä, laatu, alkuperä, varastointi sekä toimituspaikka ja -aika
- laitoksella syntyvien jätteiden määrä, varastointi ja toimituspaikka ja -aika.

Yhteenveto kirjanpidosta on toimitettava kunkin vuoden osalta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä Uudenmaan ELY-keskukselle ja Lohjan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kirjanpito on pyydettyä esitettävä ympäristöluvan valvontaviranomaisille.

Vakuus

17. Oy Lindström Consulting Ab:lla on oltava asetettuna Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle 5 000 euron vakuus hammaslääkäritoiminnan jätteen käsittely- ja varastointitoiminnan asianmukaisen jätehuollon ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Vakuutena hyväksytään ammattimaisen ra-

hoituslaitoksen antama takaus, vakuutus tai pantattu talletus ympäristönsuojelulain (86/2000) 43 a–43 c §:n mukaisesti.

RATKAISUN PERUSTELUT

Uusi ympäristönsuojelulaki (527/2014) on tullut lain 226 §:n mukaan voimaan 1.9.2014. Sillä on kumottu vanha vuonna 2000 voimaan tullut ympäristönsuojelulaki (86/2000). Uuden lain 229 §:n siirtymäsäännöksen mukaan hallintoviranomaisessa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat asiat käsitellään ja ratkaistaan tämä lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Koska hakemus on tullut vireille 23.12.2011, päätöksessä on sovellettu ympäristönsuojelulain (86/2000) säännöksiä muuten kuin muutoksenhaun osalta. 1.5.2012 voimaan tulleen lain ympäristönsuojelulain muuttamisesta annetun lain voimaatulosäännösten muuttamisesta (196/2012) mukaan lain voimaan tullessa vireillä olevat ympäristölupahakemukset käsitellään lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Jätteen käsittelytoiminnan harjoittajalta vaadittavaan vakuuteen sovelletaan kuitenkin ympäristönsuojelulain 43 a–43 c §:ää.

Lupamääräysten perustelut

Lupamääräyksissä on ympäristönsuojelulain 43 §:n mukaisesti otettu huomioon toiminnan luonne, ominaisuudet alueella, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet.

Lupamääräykset ovat suureksi osaksi samanlaiset, kuin hakijan voimassa olevassa ympäristöluvassa. Toiminta on pysynyt entisen kaltaisena. Lupamääräyksiä on muutettu ottamalla huomioon jätelain- ja ympäristönsuojelulainsäädännössä tapahtuneet muutokset.

Päätöksen ratkaisuosassa on otettu huomioon tarpeellisilta osin 1.5.2012 voimaan tullut uusi jätelaki (646/2011) ja jätteistä annettu valtioneuvoston asetus (179/2012). Jätteistä annetulla valtioneuvoston asetuksella kumottiin muun muassa ongelmajätteistä annettavista tiedoista sekä ongelmajätteen pakkaamisesta ja merkitsemisestä annettu valtioneuvoston päätös (659/1996) ja yleisimpien jätteiden sekä ongelmajätteiden luettelosta annettu ympäristöministeriön asetus (1129/2001). Näitä osin on sovellettu uuden jätelain ja jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen säännöksiä. Aikaisemmassa luvassa käytetyn vanhan jätelain mukaisen termin ”ongelmajäte” sijasta on ratkaisuosassa käytetty Euroopan unionin jätelainsäädännön ja uuden jätelain mukaista termiä ”vaarallinen jäte”.

Ympäristönsuojelulain muuttamisesta annetun lain (423/2015) (voimaan 1.5.2015) mukaan ympäristöluvassa ei enää määrätä lupamääräysten tar-

kistamisajankohdasta lukuun ottamatta direktiivilaitosten lupamääräysten tarkistamista.

Lupamääräysten yksilöidyt perustelut

Määräys 1. Jätteen käsittelyä koskeva lupa voidaan rajoittaa tietynlaisen jätteen käsittelyyn. Vastaanotto- ja varastointimäärät on rajoitettu hake- muksen mukaisiksi.

Määräykset 2.–3. Jätehuolto on järjestettävä siten, että jäte on hyödynnet- tävä, jos se on teknisesti mahdollista ja jos siitä ei aiheudu kohtuuttomia li- säkustannuksia verrattuna muulla tavoin järjestettyyn jätehuoltoon. Jätteen saa luovuttaa vain sille, jolla on lupa ottaa vastaan kyseistä jätettä.

Määräys 4. Viemäriinjohtamiskelpoisuudesta voidaan varmistua vain mää- rittämällä mahdolliset haitta-ainepitoisuudet vesilaboratoriossa. Tislatus veden lisääminen viemäriin johdettavaan vesierään haitta-ainepitoisuuden alentamiseksi on kielletty.

Määräykset 5. ja 7.–10. Jätehuollossa on käytettävä parasta taloudellisesti käyttökelpoista tekniikkaa sekä mahdollisimman hyvää terveys- ja ympäris- töhaitan torjuntamenetelmää. Jätteestä tai jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jätteitä on käsiteltävä siten, että ei aiheudu haju- tai meluhaittaa, maaperän saastumista eikä ympäris- tön roskaantumista tai muuta siihen rinnastettavaa haittaa ja että valuma- vesien pääsy ympäristöön ehkäistään asianmukaisesti.

Vaarallisten jätteiden pakkaaminen ja merkitseminen on tehtävä siten kuin on säädetty jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (179/2012) 8 ja 9 §:ssä vaarallisia jätteitä koskien. Siirtoasiakirjan avulla voidaan seurata jät- teen kulkua asianmukaiseen hyödyntämis- tai käsittelypaikkaan ja helpot- taa valvontaa.

Määräys 6. Jätteen hyödyntämis- ja käsittelypaikalle on määrättävä vas- taava hoitaja. Hoitaja valvoo toimintaa ja toimii valvontaviranomaisen yh- dyshenkilönä. Jätteen hyödyntämis- tai käsittelytoiminnan harjoittajan käy- tettävissä tulee olla lisäksi toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus.

Määräykset 11.–12. Erilaisia vuoto- tai onnettomuustilanteita varten on toiminnan harjoittajalla oltava riittävästi torjuntakalustoa, kuten imeytysma- teriaalia.

Häiriötilanteista, onnettomuuksista ja vahingoista ilmoittaminen valvontavi- ranomaiselle on tarpeen, jotta häiriöistä aiheutuvia ympäristöhaittoja ja nii- den torjumista voidaan valvoa ja ottaa kantaa mahdollisiin häiriöistä johtu- viin valituksiin. Häiriötilanteiden mahdollisimman nopea korjaaminen on tarpeen ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi.

Määräys 13. Jäteasetuksen 9 §:n mukaan jätteiden vastaanoton lakattua jätteiden käsittely- tai hyödyntämispaikassa tai sen osassa, on käytetty paikka tai sen osa viipymättä saatettava sellaiseen kuntoon, ettei siitä käytöstä poistamisen jälkeen aiheudu 8 §:ssä tarkoitettua vaaraa tai haittaa. Ympäristönsuojelulain 90 §:n mukaan luvanvaraisen toiminnan päätyttyä toimintaa harjoittanut vastaa edelleen lupamääräysten mukaisesti tarvittavista toimista pilaantumisen ehkäisemiseksi, toiminnan vaikutusten selvittämisestä ja tarkkailusta.

Määräykset 14.–15. Sisätilojen allastusperiaatteen toteutumiseksi pinnoitteiden kunnosta on huolehdittava. Jätelain 120 § edellyttää toiminnanharjoittajan laatimaan erillisen seuranta- ja tarkkailusuunnitelman, jonka sisällystä on tarkemmin säädetty jäteasetuksen 25 §:ssä. Aluehallintovirasto on arvioinut Oy Lindström Consulting Ab:n jätteenkäsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelman riittäväksi. Suunnitelmaan tehtävistä tarpeellisista muutoksista on ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Toiminnanharjoittajan tekemät muutokset seuranta- ja tarkkailusuunnitelmaan ovat sitovia ilman, että niitä erikseen päätöksellä hyväksytään. Jos suunnitelma toiminnan muuttuessa jää puutteelliseksi tai virheelliseksi, voi valvontaviranomainen pyytää sitä tarkistettavaksi tai muuttaa suunnitelmaa suoraan ympäristönsuojelulain (527/2014) 64 §:n nojalla.

Määräys 16. Jätelain (646/2011) 122 §:n mukaan valvontaviranomaisella on oikeus pyynnöstä saada jätteen haltijalta tai muulta jätehuollon toimijalta lain ja sen nojalla annettujen säädösten ja määräysten tai tehtävien hoitamista varten tarvittavat tiedot. Jätelain (646/2011) 118 §:ssä ja 119 §:ssä on annettu velvoitteet jätteiden kirjanpidosta. Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa jätteistä. Kirjanpito on tehtävä jätelain (646/2011) ja jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (179/2012) 20 §:n mukaisesti. Raportoitaessa jätetietoja jätteet on luokiteltava siten kuin luokittelusta on määrätty jätelaissa (646/2011) ja jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (179/2012) 4 §:ssä ja liitteessä 4. Jätelain 119 §:n mukaan jätteitä koskeva kirjanpito on säilytettävä kirjallisesti tai sähköisesti kuusi vuotta. Raportointia, kirjanpitoa ja tarkkailua koskevat määräykset ovat tarpeen säädösten noudattamisen valvonnan ja tarkkailun toteuttamiseksi. Yksi toiminnanharjoittajan lakisääteinen velvollisuus on olla riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista.

Määräys 17. Ympäristönsuojelulain 43 a §:n mukaan jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan on asettava vakuus asianmukaisen jätehuollon, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Vakuus voidaan jättää vaatimatta muuta kuin kaatopaikkatoimintaa harjoittavalta, jos vakuudella katettavat kustannukset toimintaa lopetettaessa ovat jätteen määrä, laatu ja muut seikat huomioon ottaen vähäiset. Ympäristönsuojelulain 43 b §:n mukaan vakuuden on oltava riittävä 43 a §:ssä säädettyjen toimien hoitamiseksi ottaen huomioon toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat määräykset. Ympäristönsuojelulain 43 c §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset

määräykset 43 a §:ssä säädetystä vakuudesta ja sen asettamisesta. Vakuudeksi hyväksytään takaus, vakuutus tai pantattu talletus. Vakuuden antajan on oltava luotto-, vakuutus- tai muu ammattimainen rahoituslaitos, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Aluehallintovirasto katsoo 5 000 euron vakuuden olevan luvansaajalle kohtuullinen ja riittävän suuri toiminnasta mahdollisesti aiheutuvan jätehuollon, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi.

Vastaus lausuntoihin

Lausunnoissa esitetyt vaatimukset on otettu huomioon tämän päätöksen lupamääräyksissä sekä perusteluissa esitetyllä tavalla. Lohjan ympäristö- ja rakennuslautakunnan lausunto on huomioitu erityisesti määräyksiä 4 ja 14 annettaessa.

LUVAN VOIMASSAOLO

Päätös on voimassa toistaiseksi. Toiminnan olennaiseen laajentamiseen ja muuttamiseen on oltava lupa.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla tämän luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös on lainvoimainen valitusajan päätyttyä, mikäli päätökseen ei haeta muutosta.

KORVATTAVA PÄÄTÖS

Tämä päätös korvaa Uudenmaan ympäristökeskuksen Oy Lindström Consulting Ab:n toiminnalle osoitteessa Teollisuuskatu 2 B, Lohja, myöntämän ympäristöluvan No YS 607, 21.4.2006.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 190, 226 ja 229 §
Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta (423/2015) 87 §:n 1 momentti ja lain siirtymäsäännös

Ympäristönsuojelulaki (86/2000) 4, 5, 7, 8, 28, 31, 35–38, 41, 42, 43, 43 a–c, 45, 46, 47, 52, 53, 54, 55, 56, 62, 76, 81, 83, 90, 97, 100, 105 §
Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännösten muuttamisesta (196/2012)

Ympäristönsuojeluasetus (169/2000) 1, 5, 16, 18, 19, 19 a, 30, 37 §

Jätelaki (1072/1993) 3, 4, 6, 8, 9, 15, 19, 51, 52 §

Jäteasetus (1390/1993) 5, 7, 8, 9, 10 §

Jätelaki (646/2011) 6, 16, 17, 118–121, 149 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 4, 7, 8, 9, 22, 24, 25 § ja liite 4

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1929) 17 §

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Valtioneuvoston asetus aluehallintoviraston maksuista (1145/2009)

Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastojen maksuista vuosina 2014 ja 2015 (1092/2013)

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Tämän ympäristöluvan käsittelystä perittävä maksu on 1 582,75 €. Lasku lähetetään erikseen myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Ympäristönsuojelulain 105 §:n mukaan lupahakemuksen käsittelystä peritään maksu, jonka suuruus määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) perusteella aluehallintovirastojen maksuista vuosina 2014 ja 2015 annetun valtioneuvoston asetuksen (1092/2013) mukaisesti. Asetuksen 8 §:n 2 momentin mukaan suoritteesta, jota koskeva asia on tullut vireille ennen 1.1.2014, peritään maksu asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan.

Tämän hakemuksen vireille tullessa voimassa olleen aluehallintoviraston maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1145/2009) liitteen maksu- taulukon mukaan laitoksen tai paikan, jossa hyödynnetään tai käsitellään muualla kuin siinä syntyneitä ongelmajätteitä, ympäristölupahakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 4 870 euroa. Lupamääräysten tarkistamista koskevan lupahakemuksen käsittelystä peritään maksu, jonka suuruus on 50 prosenttia taulukon mukaisesta maksusta ja maksu peritään 35 prosenttia taulukon mukaista maksua alempana, jos asian käsittelyn vaatima työmäärä on taulukossa mainittua työmäärää pienempi.

LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Oy Lindström Consulting Ab

Jäljennös päätöksestä

Lohjan kaupunki

Lohjan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Lohjan kaupungin terveydensuojeluviranomainen

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (sähköisesti)
Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaisille listan dpoESAVI-328-04-08-2011 mukaan.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Lohjan kaupungin virallisella ilmoitustaululla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite

Valitusosoitus

Arja Johansson

Anu Sivonen

Asian on ratkaissut ympäristöylitarkastaja Arja Johansson ja esitellyt ympäristöylitarkastaja Anu Sivonen.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **11.9.2015**.

Valitusoikeus Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot

käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa
puhelin:	029 56 42780
faksi:	029 56 42760
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15

Oikeudenkäyntimaksu Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

